

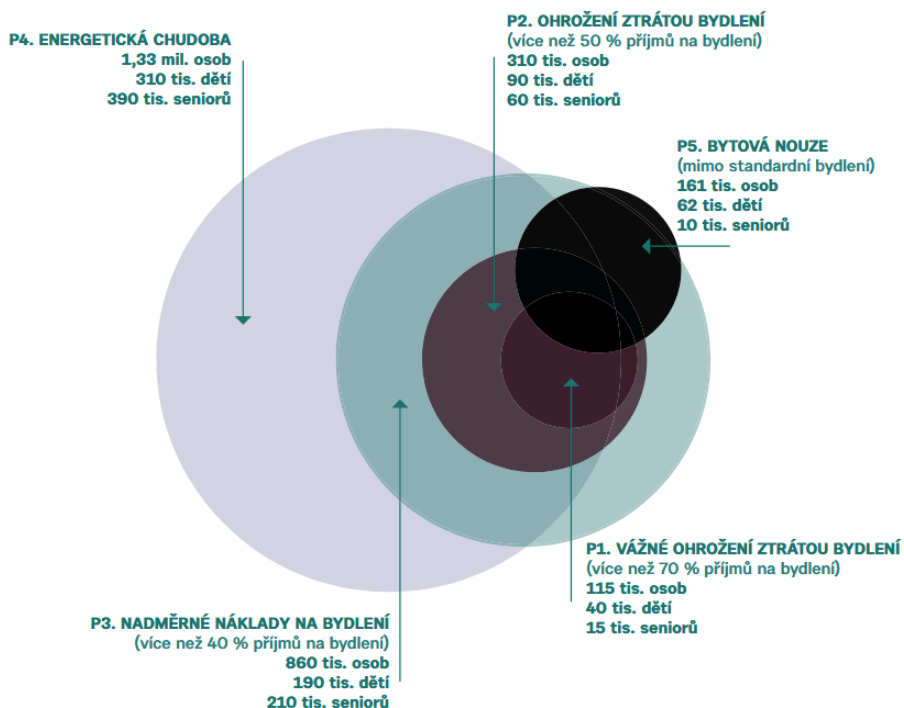
Policy shrnutí: Zákon o podpoře bydlení

V ČR je v tuto chvíli téměř 1,6 milionu lidí, kteří čelí problémům s bydlením.

161.000 z nich, z toho 62.000 dětí, žije v bytové nouzi, tedy na ubytovnách, azylových domech, v extrémní nestabilitě nebo na ulici.

Graf 1:

Vzájemný překryv mezi populacemi zatíženými vybranými problémy v oblasti bydlení

Náklady neřešení bytové nouze jsou odhadovány na 7 miliard korun ročně na zvýšené potřebě zdravotních nákladů, institucionální péči a dalších nákladech.

Pro děti znamená bytová nouze zhoršený zdravotní a psychický stav, horší výsledky ve škole a ve výsledku vede k mezigeneračnímu zacyklení chudoby a bytové nouze.

Česká republika potřebuje širokou škálu opatření vedoucí k zmírnění bytové nouze.

Zákon o podpoře bydlení není schopen pomoci všem těmto lidem a ani to nemůže být jeho ambice.

Proč tedy Zákon potřebujeme?

Zákon má tři funkce, z nichž ani jednu není možné nahradit jinými opatřeními.

Kontaktní místa pro bydlení na obcích s rozšířenou působností slouží jako místa vstupu do systému podpory. Mají zásadní funkci prevence, která je levnější a jednodušší než řešení následků. **Většina lidí s problémy s bydlením totiž nepotřebuje sociální bydlení**, potřebuje si udržet svoje bydlení. K tomu jim může pomoci poradenství či dávkový systém. Toto je relevantní obzvláště pro seniory a seniorky, kteří si nejsou zvyklí o pomoc říkat. Z dotazovaných kontaktních míst je zřejmé, že **lidé si o podporu žádají, 14 míst otevřených již v roce 2025 navštívilo téměř 7.000 lidí žádajících o podporu.**

Lidem v bytové nouzi ale typicky nestačí poradenství. Potřebují byty. Zákon o podpoře bydlení byty nestaví. Výstavbu obecního bydlení je třeba podporovat skrz dotační programy, zákon umožňuje obcím s malým obecním bytovým fondem spolupracovat se soukromým sektorem na využívání bytů, které by jinak zůstaly nevyužité.

Spolupráce probíhá skrz státní garance, které nabízejí majitelům a majitelkám jistoty výměnou za poskytnutí bytu potřebným. Tento model funguje dobře v zahraničí, v ČR funguje lépe v městech, jejichž nájemní trh není tak napnutý, ale projekty se daří realizovat i v Praze či Brně.

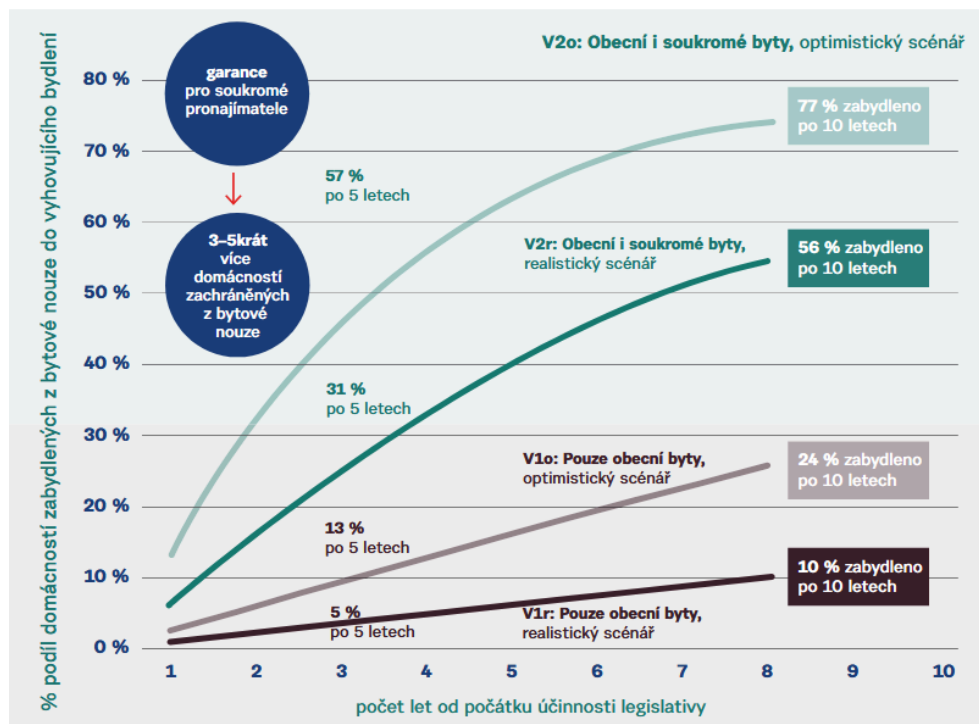
V těchto bytech bude zároveň fungovat sociální služba či sociální pracovník z obce, kteří zajistí, že problémů v bytech bude minimum a domácnost se bude postupně od pomoci osamostatňovat a stabilizovat svoji situaci. **V ČR je mnoho úspěšných zkušeností s touto formou podpory, napříč projekty dosahují sociální služby zhruba 85% úspěšnosti při zabydlení.**

Zákon je tak odpovědí na dlouhodobou poptávku sociálních služeb řešících bytovou nouzi, odborníků a odbornic na ukončování bezdomovectví i mezinárodního společenství. V roce 2025 ČR prohrála soud u Evropského výboru pro lidská práva ohledně dodržování práva na bydlení. Absenci tohoto zákona kritizoval v roce 2023 i Ústavní soud.

Zákon o podpoře bydlení si dokážeme představit silnější či odlišný v konkrétních ustanoveních. **Česká republika ale nemá žádnou alternativu k podpoře kterou nabízí. Zákon byl roky projednáván se všemi zasaženými aktéry, při jeho omezení či zrušení by 62.000 dětí v bytové nouzi zůstalo zcela bez výhledu na zlepšení.**

Spolupráce se soukromým sektorem je nutnou záplatou pro vyčerpaný obecní bytový fond v ČR. **Výstavba sociálního bydlení je dlouhodobým a správným řešením, ale v dostatečném rozsahu by stála ČR stovky miliard a trvala by při současném tempu zhruba 100 let pro pokrytí poptávky současné populace v bytové nouzi. Proto je nutné hledat i další nástroje.**

Co Zákonu nyní schází?

Je klíčové, aby obce disponovaly předvídatelným a stabilním financováním opatření uvedených v zákoně. Zákon je z velké části stavěn na principu dobrovolnosti, pokud obce musí zásadně přispívat na jeho realizaci, vede to k minimalizaci jejich zapojení. Může se pak dít, že obce otevřou kontaktní místa, jak jim zákon ukládá, ale neposkytnou do systému byty.

Příjmový limit vyřazuje od pomoci řadu klíčových cílových skupin. Dle naší mikroanalýzy z března 2025 jsou domácnosti vyřazovány příjmovým limitem již okolo minimální mzdy. Toto opatření dále snižuje flexibilitu obcí vybírat si podporované skupiny a vyřazuje od pomoci domácnosti, které mají s bydlením na komerčním trhu zásadní problémy. Tento limit byl do zákona narychlo vložen hodiny před 2. čtením v poslanecké sněmovně a zásadně negativním způsobem komplikuje jeho hladkou implementaci.

